

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Octant Stichting voor christelijk basisonderwijs

Onderzoek bestuur en scholen

Pilot bestuursgericht toezicht 2015/16,
Inspectie van het Onderwijs

Bestuursnummer:	78782
Plaats:	Nootdorp
Datum uitvoering onderzoeken:	januari en februari 2016
Onderzoeksnummer:	287714
Datum conceptrapport:	7 april 2016

Inhoudsopgave

1.	Onderzoek	4
	1.1 Leeswijzer	5
2.	Bestuur	6
	2.1 Kwaliteitszorg en ambitie	7
	2.2 Resultaten verificatie-onderzoek	12
	2.3 Financieel beheer	13
	2.4 Afspraken over vervolgtoezicht	16
3.	De Beatrixschool	17
	3.1 Onderwijsresultaten: voldoen aan de normen	17
	3.2 Onderwijsproces: basisvaardigheden op orde	18
	3.3 Veiligheid en schoolklimaat: de leraren waarborgen een veilig klimaat	18
	3.4 Kwaliteitszorg en ambitie: ambitieus kwaliteitsklimaat	19
4.	De Vlinderboom	20
	4.1 Onderwijsresultaten: kwetsbaar maar voldoende	20
	4.2 Onderwijsproces: basisvaardigheden op orde	21
	4.3 veiligheid en schoolklimaat: de leraren waarborgen een veilig klimaat	21
	4.4 Kwaliteitszorg en ambitie: ambitieus kwaliteitsklimaat	22
5.	De Regenboog	23
	5.1 Onderwijsresultaten: voldoende met kansen voor verbreding	23
	5.2 Onderwijsproces: sterke kwaliteit met eigenaarschap voor leerlingen	24
	5.3 veiligheid en schoolklimaat: comfortabel en ambitieus	24
	5.4 Kwaliteitszorg en ambitie: kaderstellende sturing en professionele ruimte	25
6.	Resultaten onderzoek op verzoek	26
7.	Reactie van het bestuur	28

Samenvatting

De inspectie heeft een vierjaarlijks onderzoek verricht bij Octant. Op het niveau van het bestuur is onderzocht of het bestuur zorgt voor onderwijs van voldoende kwaliteit en of de financiële continuïteit wordt gewaarborgd. Daarnaast heeft de inspectie op drie scholen een regulier vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd ter verificatie van de gegevens van het bestuur. Ook is een onderzoek op verzoek uitgevoerd. Daarvoor zijn nog twee extra scholen bezocht. In totaal zijn dus vijf scholen bezocht.

Wat gaat goed

Het bestuur van Octant houdt goed zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt hierop. Octant beschikt over een prima functionerend kwaliteitszorgsysteem. Niet alleen is het helder en inzichtelijk opgezet, eenieder houdt zich ook aan de afspraken die hieruit voortkomen. Het bestuur en zijn scholen handelen vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling tussen intern toezicht, bestuur en schooldirecteuren, binnen een professionele kwaliteitscultuur. Daarnaast is het verantwoordelijkheidsgevoel van het personeel van Octant voor de onderwijskwaliteit groot en het gedeeld eigenaarschap hiervoor is zichtbaar aanwezig. Bovendien legt het bestuur volgens de wettelijke voorschriften en afgesproken richtlijnen verantwoording af aan de intern toezichthouder, de overheid en belanghebbenden. Alle scholen van Octant hebben een basisarrangement. Tenslotte is het financiële beheer voldoende.

Wat kan beter

De resultaten van de scholen mogen op een zorgvuldiger wijze in de bestuursrapportage verwerkt worden omdat er verschillen aanwezig zijn tussen de cijfers die de scholen, het bestuur en de inspectie hanteren. Het bestuur mag bovendien iets dichter op het onderwijsproces op de scholen gaan zitten, zodat de nu al gemiddeld ruim voldoende kwaliteit op de scholen verder gestimuleerd wordt.

Wat moet beter

Het bestuur dient het zicht op de feitelijke veiligheidsbeleving van leerlingen verder te verbeteren, door er op toe te zien dat alle scholen dit monitoren op een manier die voldoet aan het op 1 augustus 2015 in werking getreden artikel 4c van de WPO.

1. Onderzoek

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

Onderzoeksvragen

De inspectie heeft een onderzoek uitgevoerd op het niveau van het bestuur waarbij de volgende kwaliteitsgebieden zijn onderzocht:

1. Kwaliteitszorg en ambitie
2. Financieel beheer

Daarnaast heeft de inspectie op drie scholen een regulier vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd ter verificatie van de gegevens van het bestuur. Ook is een onderzoek op verzoek uitgevoerd. Daarvoor zijn nog twee extra scholen bezocht. In totaal zijn dus vijf scholen bezocht.

Centrale vraag bij de beoordeling van het bestuur is: zorgt het bestuur voor onderwijs van voldoende kwaliteit en voor deugdelijk financieel beheer?

Het onderzoek heeft tot doel antwoord te geven op de vier vragen. Vragen een en twee zijn afgeleid van de centrale onderzoeksvraag, vraag drie is een verfijning en vraag vier is een onderzoeksvraag op verzoek.

1. Hoe beoordeelt de inspectie de kwaliteitszorg en ambitie van Octant?
2. Hoe beoordeelt de inspectie het financieel beheer van Octant?
3. Geeft de sturings- en verantwoordingsstructuur zoals die is ingericht binnen Octant, het bestuur voldoende zicht op de onderwijskwaliteit van de scholen (resultaten, onderwijsleerproces en veiligheid)?
  - a- op welke manier is de sturings- en verantwoordingsstructuur ingericht?
  - b- op welke manier wordt hieraan inhoud gegeven en wat is de kwaliteit van de sturings- en verantwoordingsdynamiek?
4. Dragen de leraren naast de verantwoordelijkheid voor hun klas, ook verantwoordelijkheid voor de schoolontwikkeling (eigenaarschap)?
  - a- in hoeverre voelen leraren zich verantwoordelijk voor de schoolontwikkeling, willen zij hierop aangesproken worden en spreken zij collega's hierop aan?
  - b- krijgen leraren voldoende ruimte om vorm te geven aan hun eigenaarschap?

Verificatie

Belangrijk onderdeel van het onderzoek naar de kwaliteitszorg is de verificatie van informatie van het bestuur zelf. De verificatie draagt bij aan het oordeel over de kwaliteitszorg van het bestuur. De

informatie van het bestuur over de kwaliteit van het onderwijs verifiëren we aan de hand van een inspectieoordeel over de feitelijke kwaliteit van het onderwijs op een aantal standaarden. We hebben op drie scholen onderzoek gedaan naar de standaarden resultaten (1.1); zicht op ontwikkeling (2.2); didactisch handelen (2.3); veiligheid (4.1); doelen evaluatie en verbetering (5.1); structuur en cultuur (5.2) en verantwoording en dialoog (5.3).

Onderzoeksactiviteiten

De inspectie heeft de volgende onderzoeksactiviteiten verricht om deze vragen in dit rapport te beantwoorden.

- Een documentenanalyse en een startgesprek (op 13 januari). Op basis hiervan heeft de inspectie een onderzoeksplan geschreven. In dit plan zijn de onderzoeksvragen en de te beoordelen standaarden opgenomen. Tevens is vastgelegd op welke scholen van Octant wij wat voor soort onderzoek doen. Daarnaast beschrijven wij in dit plan op welke wijze wij antwoord geven op de onderzoeksvragen. Dat betekent dat wij opnemen op welk moment wij welke partijen spreken en welke onderwerpen daarbij aan de orde zijn.
- Op 19 januari zijn wij gestart met de uitvoering van het onderzoeksplan. Wij hebben gesproken met een afvaardiging van de directeurenraad en we hebben een tweede gesprek gevoerd met het bestuur en de kwaliteitsmedewerker. Daarna is er achtereenvolgens een gesprek gevoerd met een aantal leden van de Raad van Beheer en een aantal leden van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR).
- Op 26 januari en 2 en 4 februari hebben wij verificatieonderzoeken annex vierjaarsbezoeken uitgevoerd op De Beatrixschool, De Vlinderboom en De Regenboog.
- Op 15 februari hebben we een bezoek afgelegd aan De Zonnestraal en De Fontein in het kader van de onderzoeksvraag (vraag 4) die het bestuur aan ons heeft voorgelegd.
- Op 21 maart hebben wij de resultaten van het onderzoek teruggekoppeld aan het bestuur.

1.1 Leeswijzer

Na de uitleg over wat voor soort onderzoek wij hebben verricht, volgt in hoofdstuk 2 de hoofdconclusie aan de hand van het oordeel op de kwaliteitsgebieden die zijn onderzocht bij het bestuur. In hoofdstuk 3 en 4 staan onze bevindingen over de kwaliteitsgebieden en onderliggende standaarden die we hebben geverifieerd op de scholen. De resultaten van het onderzoek op verzoek staan in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 geeft het bestuur zijn reactie op de inhoud van het rapport.

2. Bestuur

Kwaliteitszorg en financiële continuïteit van het bestuur

De centrale onderzoeksvraag luidt:

Zorgt het bestuur voor onderwijs van voldoende kwaliteit en voor deugdelijk financieel beheer?

Onderliggende vragen zijn:

1. Stuurt het bestuur voldoende op de (zorg voor de) kwaliteit van het onderwijs en de resultaten?
2. Communiqueert het bestuur actief over de eigen prestaties en die van zijn scholen?
3. Is het financieel beheer deugdelijk?

Het onderzoek naar deze deelvragen is daarmee gericht op de standaarden binnen de kwaliteitsgebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

Conclusie :

Bij Octant staat kwaliteit hoog in het vaandel en is het bestuur zichtbaar 'in control'. Doelen en ambities worden breed gedragen en eenieder leeft gemaakte afspraken na. De verantwoordelijkheid voor de onderwijskwaliteit ligt laag in de organisatie: leraren tot aan de bestuurder zijn zich er van bewust dat zij allemaal op hun eigen manier hun steentje kunnen bijdragen. Het financiële beheer is deugdelijk.

2.1 Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitsgebied 5: kwaliteitszorg en ambitie	G		
	O	V	G
5.1 Doelen, evaluatie en verbetering			•
5.2 Structuur en cultuur			•
5.3 Verantwoording en dialoog			•

Doelen, evaluatie en verbetering

Helder kwaliteitszorgsysteem

Octant heeft een helder kwaliteitszorgsysteem dat niet alleen op papier maar ook in de praktijk richting geeft aan ieders handelen binnen de Stichting. De ondertitel van het ambitieplan ‘wie je bent, blijkt uit wat je doet’ is met recht gekozen. Gebaseerd op de visie van ‘verwachtingsvol onderwijs’ verwoordt het ambitieplan 2015-2019 vijf strategische doelstellingen, die op tactisch niveau in negen domeinen concreet en meetbaar zijn uitgewerkt. De basis hiervoor is het INK kwaliteitsmodel. Het kwaliteitsverbeteringsproces wordt gemonitord op basis van de Plan-Do-Study-Act cyclus. In de schoolplannen van de acht scholen komen naast schooleigen doelen, ook de strategische doelstellingen terug. De uitwerking hiervan gebeurt in het Octant jaarplan en de schooljaarplannen. Het bestuur en de directeuren monitoren de uitvoering aan de hand van de nu nog in ontwikkeling zijnde Octant standaarden, die weer gekoppeld zijn aan het ambitieplan. De nieuwe Octant standaarden vervangen het toetsingskader van 2012-2014.

Bestuur heeft zicht op en stuurt op onderwijskwaliteit

Wij beoordelen de manier waarop het bestuur zicht houdt op de onderwijskwaliteit en hierop stuurt als goed. Het bestuur heeft hiervoor verschillende manieren. Ten eerste dienen de directeuren hun schooljaarplan, een half-jaar evaluatie en een eindejaarsevaluatie hiervan in bij het bestuur. De kwaliteit hiervan varieert van ruim voldoende tot goed. Daarnaast maken de scholen een opbrengstenkatern, waarin zij hun resultaten analyseren. Ook voert het bestuur gedurende het schooljaar verschillende gesprekken met de scholen. Aan het begin van het schooljaar voert het bestuur een gesprek over het ingediende jaarplan en medio het schooljaar over het opbrengstenkatern. Tijdens de zogenoemde personeelsschouw, bespreekt de bestuurder het functioneren van alle leraren met de directie van de school. Binnen de kaders zoals

hierboven beschreven, zijn directeuren integraal verantwoordelijk voor hun school en is de taak van de bestuurder om te sturen, te initiëren en te bevragen.

Bestuur stelt eisen aan opbrengstenkatern

Het feitelijke zicht op de resultaten en het onderwijsproces op de scholen houdt het bestuur in belangrijke mate door het opbrengstenkatern. In het opbrengstenkatern geeft een school de tussen- en eindopbrengsten weer, afgezet tegen de ondergrenzen van de inspectie en de schooleigen zogenoemde 'blauwe norm' (voor basisvaardigheden). Deze ligt in principe boven de ondergrenzen van de inspectie. Op stichtingsniveau is vastgesteld aan welke eisen de analyse van de school dient te voldoen en dit beoordeelt het bestuur ook. De school dient namelijk in zijn analyse een relatie te leggen tussen de resultaten, het aanbod, het leerkrachthandelen en de leerlingenpopulatie.

Kwaliteitszorg is goed, puntjes kunnen nog op de i

Wij beoordelen de kwaliteitszorg van Octant als goed, maar zien nog kansen om de puntjes op de i te zetten. Immers, hoewel de oordelen van het bestuur en de inspectie over de kwaliteit van de scholen in belangrijke mate overeenkomen, wijkt de inspectie een aantal keren naar beneden af bij de standaarden zicht op ontwikkeling en didactisch handelen (kwaliteitsgebied onderwijsproces). Bij de verschillende verificatieonderzoeken constateert de inspectie ook dat kwaliteitsverschillen tussen scholen met name voorkomen in het onderwijsproces (dit wordt inzichtelijk gemaakt in de tabel in paragraaf 2.2). Deze door ons geconstateerde verschillen in de onderwijskwaliteit komen echter niet naar voren in de bestuursrapportage resultaten & opbrengsten, waarin de opbrengstenkaternen van alle scholen samenkomen en waaraan het bestuur zijn eigen aantekeningen (gebaseerd op het feedbackgesprek met de school) toevoegt. Wij geven hieronder aan waar wij nog kansen voor verbetering zien voor het bestuur om het zicht op en de sturing op de kwaliteit van de verschillende scholen vast te houden en nog verder uit te bouwen.

Pro-actieve in plaats van reactieve blauwe norm

Ten eerste zou er nog beter gestuurd kunnen worden op de kwaliteit van de scholen door de blauwe normen aan het begin van het schooljaar door de scholen te laten opstellen voor de tussen- en eindopbrengsten (in plaats van soms halverwege) en deze norm niet reactief op te stellen (door terug te kijken) maar toekomstgericht (door vooruit te kijken). Op deze manier zullen scholen zich nog meer kunnen richten op de mogelijkheden van hun leerlingenpopulatie (verwachtingsvol onderwijs!) en worden zij aangespoord hierop sturen.

Vrijblijvendheid van bestuursreactie af

Ten tweede kunnen de aantekeningen over het feedbackgesprek met de school aan kracht winnen, door deze minder beschrijvend en vrijblijvend van aard te laten zijn. Uit de bestuursaantekeningen blijkt dat er interessante gesprekken gevoerd worden met de scholen, maar het vervolg is niet zo inzichtelijk. Welke concrete afspraken worden gemaakt met de school om de kwaliteit van het onderwijsproces verder te verbeteren? Wat heeft de school hiervoor nodig? Wat is het tijdspad? Ook hier zou de cirkel van Plan-Do-Study-Act kunnen worden toegepast.

Koppeling resultaten aan pedagogisch-didactisch handelen

Ten derde komt de koppeling van de resultaten aan het leerkracht-handelen nog niet in voldoende mate uit de verf. De scholen vinden het nog erg moeilijk de leeropbrengsten in verband te brengen met kenmerken van pedagogisch-didactisch handelen of met organisatorische aspecten van de les. Het huidige initiatief om een Octant kijkwijzer in te voeren en directeuren op het gebruik hiervan te scholen en ze ermee samen te laten oefenen, kan de directeuren mogelijk ondersteunen bij het verbeteren van deze analysevaardigheid. Het bestuur beoogt met het invoeren van de Octant kijkwijzer een gezamenlijke kijk op kwaliteit te ontwikkelen. Het bestuur zou in aansluiting hierop ook doelen kunnen stellen voor het pedagogisch-didactisch handelen op teamniveau. De directeur stuurt en evalueert door de individuele lesbeoordelingen met de kijkwijzer te 'vertalen' naar een overzicht op teamniveau. Deze kan ook weer gekoppeld worden aan de resultaten die de school behaalt. Daarmee maakt de school tevens inzichtelijk of en waar verbetering van de kwaliteit van het lesgeven nodig is.

Nauwkeurigheid gewenst

Ten vierde corresponderen de gehanteerde cijfers niet altijd met elkaar. Zo zit er soms licht tussen de eindopbrengsten van de scholen in de bestuursrapportage en de schoolrapportages en dan ook weer tussen de eindopbrengsten zoals die bij de inspectie bekend zijn. Dit lijkt onder andere te komen doordat het bestuur correcties doorvoert op gronden die niet inzichtelijk zijn. Meer uitleg en nauwkeurigheid is hier gewenst.

Voldoende waarborg van veiligheid

Het bestuur stuurt op de waarborg van veiligheid op scholen door het inzetten van veiligheidsbeleid op stichtingsniveau op het gebied van fysieke, psychische en sociale veiligheid. Iedere school heeft een veiligheidscoördinator. De veiligheidscoördinatoren van alle scholen komen ook minimaal eenmaal per jaar bij elkaar om het veiligheidsbeleid te bespreken, te evalueren en casussen door te nemen. Het bestuur dient echter wel het zicht op de feitelijke veiligheidsbeleving van leerlingen verder te verbeteren, door er op

toe te zien dat alle scholen dit monitoren op een manier die voldoet aan het op 1 augustus 2015 in werking getreden artikel 4c van de WPO.

Structuur en cultuur

Goede structuur en cultuur

Wij zijn van mening dat het bestuur en zijn scholen een heldere organisatie- en beslissingsstructuur hebben, een professionele kwaliteitscultuur kennen en transparant en integer functioneren. Hieronder onderbouwen wij dit oordeel.

Heldere verantwoordelijkheidsverdeling

Het bestuur en zijn scholen handelen vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling tussen intern toezicht, bestuur en schooldirecteuren. In het toezichtkader en het bestuurs- en directiereglement is uitgewerkt wat ieders taken en bevoegdheden zijn en wat er verwacht wordt van de bestuurder richting de Raad van Beheer en van de schooldirecteuren richting het bestuur. In deze uitwerking en het handelen van het bestuur is de code Goed Bestuur duidelijk zichtbaar.

Professionele cultuur

Binnen Octant werken bestuur en scholen resultaatgericht en is een afspraak een afspraak. De cultuur is zonder uitzondering op alle niveaus professioneel te noemen. Hoewel de acht scholen hun eigen kleur hebben, zijn ze toch allemaal Octant scholen door de breed en in alle lagen gedragen visie en ambities.

Groot eigenaarschap

Het bestuur streeft ernaar de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het beleid en de kwaliteitsontwikkeling van de scholen zo laag mogelijk in de organisatie te leggen. Dit wordt aangeduid met de term 'eigenaarschap'. Om dit bereiken is binnen de stichting een structuur ingericht van platforms en actieteams. Platforms zijn thematisch ingericht (bijvoorbeeld de platforms IB, hoogbegaafdheid en opleiden in de school) op bovenschoolsniveau. Hierin participeren directeuren en specialisten. In platforms wordt samen gewerkt, geleerd, expertise gedeeld en ook beleid gemaakt. Actieteams draaien voornamelijk korter durend op schoolniveau en worden ingevuld op affiniteit en kwaliteit. Het doel van actieteams is om beleidsspeerpunten uit te werken en uit te voeren. Door deze structuur is ieder personeelslid, van bestuurder tot leraar, betrokken bij kwaliteitsverbetering binnen de stichting en wordt kennis en ervaring breed gedeeld en uitgebouwd. Bovendien worden er zogenaamde professionele pauzes en de winterfair georganiseerd waarbij het personeel van de scholen met elkaar in contact komt.

Stimulering individuele ontwikkeling

De bekwaamheid van individuele personeelsleden wordt gestimuleerd doordat men binnen de stichting werkt met competentielijsten voor LA en LB leraren. De keuzes ten aanzien van wat een leraar minimaal moet kennen en kunnen om naar LB te gaan zijn bewust gemaakt en er lopen opvallend veel specialisten met masteropleidingen rond. Binnen de Octant kijkwijzer is inzichtelijk gemaakt welke vaardigheden horen bij een startbekwame, basisbekwame en vakbekwame leraar.

Maak verwachtingen duidelijk

Deze professionele kwaliteitscultuur zou nog verder aan kracht kunnen winnen, als er vanuit het bestuur doelen gesteld zouden worden ten aanzien van de kennis en vaardigheden die horen bij bijvoorbeeld het aansturen van een platform door een directeur. In de verantwoording van de directeuren naar het bestuur is het leiden van een platform en/of een actieteam niet meegenomen, hoewel het niet aan iedereen van nature gegeven is dit inhoudelijk en procesmatig te beheersen. Door de verwachtingen bespreekbaar en meetbaar te maken (bijvoorbeeld in de gesprekkencyclus tussen bestuur en directie), wordt het kader meer helder en kan, indien nodig, ondersteuning geboden worden. Ook de scholen zouden naar het personeel meer helderheid kunnen bieden omtrent de definitie van 'goed eigenaarschap'. We hebben hiervan mooie voorbeelden gezien, die breder verspreid mogen worden.

Verantwoording en dialoog

Wettelijke voorschriften worden nageleefd

Wij zijn van mening dat het bestuur van Octant volgens de wettelijke voorschriften en afgesproken richtlijnen verantwoording aflegt aan de intern toezichthouder, de overheid en belanghebbenden. Zo bepaalt het Octant toezichtkader binnen welke kaders het bestuur zich mag bewegen en dit richt zich onder andere op financiën, onderwijskwaliteit en ambities. Ook zijn er duidelijke afspraken gemaakt over wie wanneer wat aanlevert aan wie. Bestuur en directeuren leven deze afspraken na. De verantwoording van het bestuur aan de Raad van Beheer verloopt vervolgens middels een vaste jaarcyclus. De Raad van Beheer fungeert zowel als toezichthouder als, waar mogelijk, als klankbord. Naast de Raad van Beheer voert de bestuurder regelmatig overleg met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). Ook legt de bestuurder beleidsvoornemens ter advies of instemming voor aan de GMR. De leden van de vernieuwde GMR (De GMR '2.0') hebben ieder hun eigen specialiteit en de insteek is vooral 'van goed naar beter'. Door de omslag van oude inrichting van de GMR naar de

meer kritische en gespecialiseerde GMR 2.0 is het adagium veranderd van 'de bestuurder vertelt' naar 'de bestuurder wordt bevroegd'.

Externe belanghebbenden betrokken bij beleidsontwikkeling
Ook externe belanghebbenden vervullen een belangrijke rol binnen Octant. Voor het opstellen van het nieuwe ambitieplan zijn spiegelsessies georganiseerd, waarin ouders zijn bevroegd op hun ideeën en ambities voor Octant. Daarnaast nemen de tevredenheidspeilingen een duidelijke rol in, in de verantwoordingsstructuur binnen Octant. Bij de ontwikkeling van het identiteitsbeleid hebben bijvoorbeeld dominees uit de regio hun inbreng.

2.2 Resultaten verificatie-onderzoek

De beoordeling van de standaarden die onderzocht zijn ter verificatie laat in de oordelen van bestuur en inspectie overwegend een zelfde beeld zien:

Standaard	De Beatrix school	De Vlinderboom	De Regenboog
1.1 Resultaten	✓	✓	X
2.2 Zicht op ontwikkeling	X	X	✓
2.3 Didactisch handelen	✓	X	✓
4.1 Veiligheid	✓	✓	✓
5.1 Doelen, evaluatie en verbetering	✓	X	X
5.2 Structuur en cultuur	X	✓	✓
5.3 Verantwoording en dialoog	✓	✓	✓

Onderbouwing/analyse

✓: De inschatting van het bestuur en de inspectie komen overeen

X: De inschatting van het bestuur en de inspectie komen niet overeen

Een groene kleur geeft het oordeel 'voldoende' van de inspectie weer.

Een gele kleur geeft het oordeel 'goed' van de inspectie weer.

Gelijklopende oordelen

Uit de documenten die het bestuur aan de inspectie heeft gegeven zijn oordelen te herleiden op het gebied van resultaten van de scholen, zowel afgezet tegen de ondergrenzen van de inspectie als de eigen blauwe norm. Tevens beoordeelt het bestuur het niveau van de risicoanalyse. Als de school aan de binnen de stichting afgesproken eisen voldoet, krijgt zij een basisarrangement van het bestuur. Het oordeel van het bestuur over de resultaten, heeft de inspectie op drie scholen geverifieerd. Op de andere gebieden (onderwijsleerproces, veiligheid en kwaliteitszorg) zijn uit de

documenten geen expliciete oordelen te herleiden. Wij hebben daarom de bestuurder gevraagd een algemene inschatting te maken al dan niet aangevuld met argumenten. Op de drie scholen hebben we dit beeld integraal geverifieerd, hetgeen wordt weergegeven in de tabel hierboven. Het is in een oogopslag zichtbaar dat de drie scholen voldoende tot goede kwaliteit leveren en dat inspectie en bestuur het hierover eens zijn. Over het onderwijsleerproces oordeelt de inspectie iets minder positief dan het bestuur en over de kwaliteitszorg oordeelt de inspectie juist weer wat positiever dan het bestuur.

Desalniettemin zijn er, en dit is al hoofdstuk 2.1 naar voren gekomen, kwaliteitsverschillen zichtbaar tussen de scholen. Het is een kans om de ene school te laten profiteren van wat de andere school al goed beheerst zodat stichtingsbreed de onderwijskwaliteit nog verder verbetert. Bij beschouwing van bovenstaande tabel ligt het belangrijkste aangrijpingspunt voor verdere ontwikkeling bij het onderwijsleerproces.

2.3 Financieel beheer:

Kwaliteitsgebied 6: Financieel beheer	V	
	O	V
6.1 Continuïteit		•
6.2 Doelmatigheid		•
6.3 Rechtmatigheid		•

Financiële analyse uitgevoerd

Als onderdeel van het onderzoek heeft de inspectie ook een financiële analyse uitgevoerd. We hebben onze analyse uitgevoerd en gebaseerd op bij de inspectie beschikbare informatie en de resultaten vervolgens besproken met het bestuur.

Geen risico's in continuïteit

De continuïteit van Octant vertoont geen risico's. Om die reden staat de stichting momenteel onder basis financieel toezicht. Het bestuur voert een zeer voorzichtig beheer, hetgeen materieel tot uitdrukking komt in zeer hoge kengetallen liquiditeit en solvabiliteit. De stichting heeft geen langlopende schulden en de kortlopende vormen maar een fractie van de vlottende activa. Dit wordt onder meer veroorzaakt door een vrij conservatieve manier van begroten die er in de realisatie vaak toe leidt dat er nogal grote overschotten resterend. Het bestuur is langzaam de systematiek wat aan het verleggen zodat de kengetallen niet verder oplopen. De financiële

aansturing van de onderdelen van de organisatie is vrij strak. De schooldirecteuren hebben een redelijke mate van bestedingsvrijheid binnen een eigen begroting en moeten daarover driemaandelijkse verantwoording afleggen in managementrapportages.

Voorzichtigheid troef

Het bestuur heeft een uitvoerige risicoanalyse uitgevoerd waarvan men verslag doet in het jaarverslag. Ook hierbij lijkt men de voor het bestuur typerende voorzichtigheid aan de dag te hebben gelegd. Verschillende risico's die elkaar in de praktijk lijken te kunnen compenseren, zijn bij elkaar opgeteld. Vermoedelijk is het totale risico nogal wat lager dan men schat. Niettemin is ook deze hogere uitkomst (1,3 miljoen) minder dan een derde van het eigen vermogen.

Kengetallen voor solvabiliteit en liquiditeit

In onderstaande tabel schetsen we met enkele kengetallen de financiële ontwikkeling van Octant, in de periode 2012 tot en met 2017. Die kengetallen worden afgezet tegen de signaleringsgrenzen. De tabel laat zien dat de kengetallen voor de solvabiliteit en liquiditeit de afgelopen én de komende jaren boven de signaleringsgrenzen blijven. De rentabiliteit loopt weliswaar de komende jaren terug, maar vanwege de omvang van de financiële buffer heeft dit geen gevolgen voor de continuïteit van de onderwijsinstelling.

Doelmatigheid op orde

Het bestuur mag geld opzijzetten voor onvoorziene omstandigheden, zolang de omvang van deze middelen in een redelijke verhouding staat tot wat nodig is voor een normale bedrijfsvoering. Op het eerste gezicht lijkt het of er sprake is van enigszins ondoelmatig middelenbeheer. Naast de hoge liquiditeit en solvabiliteit staat namelijk een zeer lage BW/AP-ratio voor de inventaris, die zou kunnen duiden op een sterke veroudering van de inventaris en apparatuur. Volgens informatie van het bestuur is dat echter het gevolg van de situatie uit het recente verleden. Tot 2012 was de instelling een vereniging en had zij een ander administratiekantoor. Dat heeft ertoe geleid dat er geen goede administratie van de inventaris heeft plaatsgevonden en dat deze niet correct gewaardeerd is in de activa. Waarnemingen en vragen in de scholen wijzen ook niet op een zware veroudering. Bovendien is er geen sprake van (zeer) zwakke onderwijskwaliteit, zodat niet kan worden gezegd dat financieel tekort wordt gedaan. Het bestuur heeft als een van de prioriteiten het correct waarderen van de activa. Daarin wordt dan ook nog een positieve verrassing in de balans meegenomen. Op de balans staat een actief onder grond/gebouwen van circa 18.000 euro. Dit blijkt een schoolwoning te zijn die daar al een halve eeuw op staat, en waarschijnlijk een veelvoud waard is. Dit alles draagt nog extra bij aan de continuïteit.

Kengetallen ¹	Realisatie			Begroting			Signaleringsgrenzen
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Solvabiliteit	0,65	0,78	0,78	0,78	0,79	0,80	< 0,30
Liquiditeit	2,32	3,60	3,20	3,02	3,37	3,63	< 1,00
Rentabiliteit	0,1%	8,2%	2,0%	-1,2%	0,2%	0,0%	Laatste 3 jaar negatief
Financiële buffer	6%	14%	15%	nb	nb	nb	< 0

¹ De kengetallen tot en met 2014 zijn door Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) ontleend aan de door de instellingsaccountant gecontroleerde jaarrekeningen. De kengetallen vanaf 2015 zijn ontleend aan de in de jaarstukken 2014 opgenomen continuïteitsparagraaf.

Voorbeeld van good practice in financieel beheer

Er zijn geen signalen of indicaties bekend dat de rechtmatigheid in het geding is. Wij hebben de rechtmatigheid vastgesteld op basis van gegevens die bij de inspectie bekend zijn over Octant. Zonder meer positief te noemen, is de wijze waarop het bestuur omgaat met het geld uit het herfstakkoord. Dit heeft men in een afzonderlijke bestemmingsreserve gezet en geeft men vervolgens gericht uit in lijn met de doelstellingen van de middelen. Het lijkt te gaan om een individueel initiatief van het bestuur dat te beschouwen is als een voorbeeld van good practice.

2.4 Afspraken over vervolgtoezicht

Verdiend vertrouwen

De bevindingen van de inspectie tijdens dit onderzoek geven geen aanleiding tot het maken van afspraken over vervolgtoezicht.

Vervolgtoezicht naar aanleiding van eerder inspectie-onderzoek

Niet van toepassing.

Vervolgafspraken naar aanleiding van huidig inspectieonderzoek

Beoordeling (V)	Verbeterafpraak	Datum gereed
4.1 Veiligheid		
De inspectie attendeert het bestuur op de wetswijziging die per 1 augustus 2015 heeft plaatsgevonden. In artikel 4c van de WPO is een aantal eisen opgenomen die gaan over de fysieke, sociale en psychische veiligheid van leerlingen.	-Het bestuur gaat na of alle scholen de veiligheidsbeleving van leerlingen in voldoende mate monitoren. Met scholen waar dit niet het geval is, maakt het bestuur verbeterafspraken.	-1 augustus 2016
Bij de verificatieonderzoeken is gebleken dat nog niet alle scholen voldoen aan alle onderdelen die hierin zijn opgenomen.	-Het bestuur gaat na of alle scholen een vertrouwenspersoon hebben en of deze ook bekend is bij de leerlingen. Zo nodig maakt het bestuur met de scholen verbeterafspraken.	-1 juni 2016

3. De Beatrixschool

Resultaten onderzoek De Beatrixschool

In de hoofdstukken 4, 5 en 6 geven we op hoofdlijnen de oordelen en de bevindingen van de inspectie weer op het niveau van de onderzochte scholen. De resultaten zijn daarbij gerelateerd aan enkele bestuurlijke conclusies en werkwijzen. Op de Beatrixschool, De Vlinderboom en de Regenboog zijn verificatieonderzoeken uitgevoerd, gecombineerd met een vierjaarlijks onderzoek. We hebben onderzoek gedaan naar de volgende standaarden: resultaten (1.1); zicht op ontwikkeling (2.2), didactisch handelen (2.3); veiligheid (4.1) en naar de standaarden in het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie (5.1; 5.2 en 5.3). Voor de drie scholen heeft de inspectie ook apart rapporten opgesteld die wij separaat aan het bestuur hebben doen toekomen en die ook geplaatst zijn op de site van de onderwijsinspectie.

Korte conclusie: Op De Beatrixschool heerst een kwaliteitscultuur die gericht is op constante

verbetering van het onderwijs en op scholing en ontwikkeling van de leraren. Er zijn verschillende specialismen in het team aanwezig en er zijn veel ideeën over verdere verbetering van het onderwijs. Daarnaast heeft men oog en oor voor elkaars kwaliteiten en talenten. Op de Beatrixschool hebben de leraren hoge verwachtingen van hun leerlingen. Dit mag duidelijker zichtbaar worden in het dagelijkse handelen door hogere doelen te stellen voor de leerlingen en instructie te geven op een hoger en uitdagender niveau. Ook kan de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen beter geanalyseerd worden zodat meer bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen aangesloten kan worden.

3.1 Onderwijsresultaten: voldoen aan de normen

 Kwaliteitsgebied 1: Onderwijsresultaten	O	V	G
1.1 Resultaten		•	

De eindopbrengsten op de Beatrixschool zijn voldoende aangezien ze boven de ondergrens van de inspectie liggen. Het bestuur en de school gebruiken echter niet, zoals eerder benoemd, dezelfde informatie bij de bepaling hiervan. Meer overleg hierbij is gewenst. De Beatrixschool hanteert haar eiger, blauwe normen voor

tussen-en eindresultaten die, een paar uitzonderingen daargelaten, (ruim) boven de ondergrenzen van de inspectie liggen. De door de school gestelde doelen worden grotendeels behaald en de school houdt dit ook goed in de gaten. In het geval dat de doelen niet behaald worden, evalueert zij waardoor dit veroorzaakt is. De school stelt alleen doelen voor de basisvaardigheden (Nederlandse taal en rekenen) en niet voor andere vakgebieden, noch is zij gericht op referentieniveaus voor vakgebieden die geen deel uitmaken van de gebruikte eindtoets, zoals bijvoorbeeld mondelinge taalvaardigheid.

3.2 Onderwijsproces: basisvaardigheden op orde

 Kwaliteitsgebied 2: Onderwijsproces	O	V	G
2.2 Zicht op ontwikkeling		•	
2.3 Didactisch handelen		•	

De lessen op de Beatrixschool zijn gemiddeld genomen van een voldoende niveau, waardoor de leerlingen effectief kunnen leren. Desalniettemin zijn er verschillen zichtbaar tussen de leraren en fluctueert het niveau van nét voldoende tot goed. De kennis die de leraren hebben over hun leerlingen, kunnen zij concreter vertalen naar het dagelijkse handelen in de groep. Zo kunnen leraren het tempo en het niveau van de lessen aanzienlijk opschroeven, zodat een grote groep leerlingen meer uitdaging krijgt.

3.3 Veiligheid en schoolklimaat: de leraren waarborgen een veilig klimaat

 Kwaliteitsgebied 4: Schoolklimaat	O	V	G
4.1 Veiligheid		•	

De leerlingen van de Beatrixschool gaan met plezier naar school en voelen zich veilig. De leraren steken bij de start van ieder schooljaar veel tijd in het bevorderen van een plezierig klimaat in de groep en spreken met de leerlingen af welke gedragsregels hierbij horen.

Ook is onlangs een uitgebreid veiligheidsplan in gebruik genomen waarin onder andere wordt beschreven hoe er gehandeld wordt in geval van pestproblematiek. De school meet echter niet systematisch en op objectieve wijze de feitelijke veiligheidsbeleving van de leerlingen. Hierdoor weet de school niet zeker of zij hierin voldoende inzicht heeft. Ook is het aan de leerlingen niet duidelijk gemaakt wie op de school vertrouwenspersoon is.

3.4 Kwaliteitszorg en ambitie: ambitieuw kwaliteitsklimaat

 Kwaliteitsgebied 5: kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
5.1 Doelen, evaluatie en verbetering		•	
5.2 Structuur en cultuur		•	
5.3 Verantwoording en dialoog		•	

Op de Beatrixschool heerst een ambitieuw kwaliteitsklimaat. Leraren zijn voortdurend bezig zich verder te scholen en te bekwalimen. De doelen die de school stelt in haar jaarplan werken actieteams van leraren en directieleden uit. Hierdoor ligt de verantwoordelijkheid voor de schoolontwikkeling laag in de organisatie en zijn leraren eigenaar van hun eigen ontwikkelingsproces en van dat van de school. De school heeft een duidelijk beeld van de resultaten van haar leerlingen, maar mag het onderwijsleerproces objectiever en systematischer onderzoeken en evalueren. Bijvoorbeeld door veel vaker lesbezoeken af te leggen, om onder andere na te gaan of de lessen voldoen aan de afspraken die men hierover met elkaar gemaakt heeft. Dit zou mooie input zijn om de rapportage naar het bestuur aan diepgang te laten winnen.

4. De Vlinderboom

Resultaten onderzoek De Vlinderboom

Korte conclusie: Het motto op De Vlinderboom is 'iedere dag een beetje beter'. Het team werkt gezamenlijk en met een duidelijke focus aan voortdurende kwaliteitsverbetering van het onderwijs. Op de Vlinderboom worden leerlingen gezien en wordt hun ontwikkeling nauwgezet gevolgd.

De lessen zijn van een voldoende niveau, een kans ligt bij de verbetering van de afstemming van de lessen op de onderwijsbehoeften van groepen leerlingen. De eindopbrengsten zijn voldoende maar laten een kwetsbaar beeld zien, er is twee jaar op rij onder de ondergrens van de inspectie gescoord.

4.1 Onderwijsresultaten: kwetsbaar maar voldoende

Kwaliteitsgebied 1: Onderwijsresultaten	O	V	G
1.1 Resultaten		•	

De Vlinderboom behaalt met zijn leerlingen voldoende eindopbrengsten. Het beeld is echter wel kwetsbaar, nu in 2015 en 2014 onder de ondergrens van de inspectie is gescoord. De groepen schoolverlaters in die jaren bestonden overigens wel uit minder dan tien leerlingen, hetgeen het beeld kan vertekenen. De school verwacht dit jaar weer een voldoende eindresultaat. Ook de cijfers van deze school kloppen niet helemaal met die op bestuursniveau en die van de inspectie. Het team van de Vlinderboom brengt haar opbrengsten zorgvuldig in kaart en voert hier een inhoudelijke analyse op uit. De school brengt de mogelijkheden en moeilijkheden van ieder kind duidelijk in beeld. Daarnaast stuurt de school op de leerresultaten door op basis van de kennis die zij heeft over ieder kind, persoonlijke doelen te stellen. Zij is daarbij ook gericht op eigen ambities van de school. De blauwe norm geeft het ambitieniveau van de school weer. Waar de school dit mogelijk acht, ligt deze hoger dan de ondergrenzen van de inspectie. De school heeft nog geen uitstroomdoelen voor andere vakgebieden of vaardigheden.

4.2 Onderwijsproces: basisvaardigheden op orde

 Kwaliteitsgebied 2: Onderwijsproces	O	V	G
2.2 Zicht op ontwikkeling		•	
2.3 Didactisch handelen		•	

De leraren volgen de ontwikkeling van hun leerlingen nauwgezet en gebruiken deze informatie in de voorbereiding van hun lessen. Zij geven een duidelijke en gestructureerde uitleg. Daarmee stellen zij de leerlingen voldoende in staat tot leren en ontwikkelen. Om de actieve betrokkenheid van leerlingen te activeren zetten de leraren vele verschillende werkvormen in en zij bieden individuele leerlingen verschillende manieren van ondersteuning. Er zijn echter wel verschillen zichtbaar tussen de leraren, vooral ten aanzien van de rustige werksfeer in de groepen en de afstemming van de les op de onderwijsbehoeften van groepen leerlingen. De analyses die leraren maken van de door hun leerlingen behaalde resultaten, kunnen aan betekenis winnen. Wanneer de uitkomst van de analyse meer concreet is gemaakt, biedt deze praktische handvatten voor het dagelijkse handelen in de klas: wat gaat de leraar wanneer doen voor wie?

4.3 veiligheid en schoolklimaat: de leraren waarborgen een veilig klimaat

 Kwaliteitsgebied 4: Schoolklimaat	O	V	G
4.1 Veiligheid		•	
4.2 Schoolklimaat			•

Nu de inspectie zowel de in voorwaardelijke sfeer als in de dagelijkse praktijk een veilig en stimulerend schoolklimaat terug ziet, is standaard 4.2 toegevoegd in de beoordeling om deze bevinding te waarderen. De Vlinderboom vindt het belangrijk om de leerling mee te geven dat hij mag zijn wie hij is. In de dagelijkse onderwijspraktijk is dit duidelijk zichtbaar. De leraren zien en kennen hun leerlingen en spreken met hen over hun ontwikkeling en hun leerdoelen. De school draagt zorg voor een veilige schoolomgeving door onder andere een veiligheidsbeleid en een

pestprotocol. In de klassen en daarbuiten zijn de regels helder en voorspelbaar voor een ieder. Om aan alle voorwaarden te voldoen, kan de school haar monitoringssysteem over veiligheid aanvullen én moet de vertrouwenspersoon ook voor de leerlingen bekend zijn.

4.4 Kwaliteitszorg en ambitie: ambitieus kwaliteitsklimaat

 Kwaliteitsgebied 5: kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
5.1 Doelen, evaluatie en verbetering			•
5.2 Structuur en cultuur			•
5.3 Verantwoording en dialoog		•	

De directie stuurt de school aan vanuit een heldere structuur waarin duidelijk is wie waarvoor verantwoordelijk is en welk resultaat verwacht wordt. Het team heeft goed zicht op de eigen kwaliteit en voert zo nodig passende verbetermaatregelen door. Voor de school ligt er nog een uitdaging haar kwaliteitszorg te versterken. Zo kan zij de evaluatie objectiveren en voldoende kritische tegenspraak organiseren. Daarnaast kan de evaluatie van het didactisch handelen van het individuele niveau ook naar het schoolniveau getild worden, zodat meer inzichtelijk wordt waar teambreed nog ontwikkelkansen liggen. Het scholings- en ontwikkelingsniveau van de leraren is hoog en kennis en ervaring delen zij breed binnen het team. De school zit in het tweede jaar van een professionaliseringstraject waarvan het motto is: 'elke dag een beetje beter'. De leraren handelen en leren met elkaar door zogenaamde 'bordsessies' waarbij zij kortlopende doelen stellen en evalueren. Ook bereiden zij samen lessen voor en gaan zij bij elkaar op lesbezoek. Door de open, enthousiaste en ambitieuze cultuur binnen het team, wordt er voortdurend gewerkt aan eigenaarschap van de leerkrachten voor verdere kwaliteitsverbetering. Het team van De Vlinderboom legt intern en extern verantwoording af, maar er zijn kansen voor verbetering. Zo kan er bijvoorbeeld duidelijker en inzichtelijker gerapporteerd worden naar ouders over de doelen en de ontwikkeling van het onderwijs op de school.

5. De Regenboog

Resultaten onderzoek De Regenboog

Korte conclusie: Het team en de directie van De Regenboog hebben kwaliteit hoog in het vaandel staan. Zij stimuleren elkaar en de leerlingen om het beste uit zichzelf te halen, wat zichtbaar aansluit bij het motto van de school: Het beste dat je kunt worden, is jezelf. De inspectie is onder de indruk van het ambitieuze en stimulerende leer- en werkklimaat waarbij leerlingen en personeel de vrijheid krijgen zich breed te ontwikkelen. Daarbij maken de leraren de leerlingen op onderdelen zelf eigenaar van hun eigen leerproces. De directie geeft de leraren vervolgens ook die ruimte. Kansen voor verdere verbetering liggen op De Regenboog bij het verbreden van de focus. Op dit moment worden vooral de doelen voor de cognitieve kernvakken, zoals rekenen en lezen, uitgewerkt. Ook de verantwoording van de school naar zogenaamde stakeholders, via bijvoorbeeld de schoolgids, richt zich hierop. Verbreding van ambities en verantwoording naar de zaakvakken (zoals aardrijkskunde en geschiedenis) en vaardigheden (zoals zelfstandigheid en creativiteit) van leerlingen is een mooie uitdaging voor de school.

5.1 Onderwijsresultaten: voldoende met kansen voor verbreding

Kwaliteitsgebied 1: Onderwijsresultaten	O	V	G
1.1 Resultaten		•	

Het team van De Regenboog behaalt eindopbrengsten van voldoende niveau in relatie tot de kenmerken van haar leerlingpopulatie. Het team brengt haar opbrengsten zorgvuldig in kaart en voert hier een inhoudelijke analyse op uit. In de zoektocht naar oorzaken en verklaringen richt zij zich op kenmerken van de leerlingen, de leerkrachtvaardigheden en het onderwijsaanbod. Hierdoor stuurt de school op de leerresultaten. Zij is daarbij ook gericht op eigen ambities. De blauwe norm geeft het ambitieniveau van de school weer. Het is interessant om deze norm pro-actiever in te vullen, door deze op te stellen vanuit een toekomstambitie en niet vanuit de resultaten van de afgelopen jaren.

5.2 Onderwijsproces: sterke kwaliteit met eigenaarschap voor leerlingen

 Kwaliteitsgebied 2: Onderwijsproces	O	V	G
2.2 Zicht op ontwikkeling			•
2.3 Didactisch handelen			•

De inspectie heeft inspirerend, uitdagend en kwalitatief sterk onderwijs gezien in de groepen. De leraren beheersen de vaardigheden die nodig zijn om leerlingen aan te spreken en te betrekken bij het onderwijs. Leraren gebruiken de informatie die ze hebben over de leerlingen in het onderwijs van alledag. Elk half jaar, elke maand en dagelijks bekijken ze de vorderingen van de leerlingen en bepalen wat dat betekent voor de instructie en de verwerkingsstof. Ook leerlingen hebben hierin een rol. Zij kunnen op allerlei manieren aangeven hoe zij in het leerproces en de materie staan. Op aanvraag krijgen zij extra uitleg, ondersteuning of materialen. Dit eigenaarschap is op vele terreinen aanwezig en de leerlingen tonen zich heel betrokken bij de dagelijkse gang van zaken in de groepen. Leraren en leerlingen proberen op deze wijze het onderwijs aantrekkelijk en inspirerend te maken.

5.3 veiligheid en schoolklimaat: comfortabel en ambitieus

 Kwaliteitsgebied 4: Schoolklimaat	O	V	G
4.1 Veiligheid		•	
4.2 Schoolklimaat			•

Zowel in voorwaardelijke sfeer als in de dagelijkse praktijk ziet de inspectie een veilig en stimulerend schoolklimaat terug. Middels beleid, methoden, regels en werkvormen worden leerlingen uitgedaagd zich te ontwikkelen en gebruik te maken van elkaars talenten. De regels zijn daarbij vooral kaderstellend zodat eenieder wél weet wat van hen verwacht wordt op het gebied van werk, leren en gedrag. Dit zien we ook terug binnen het lerarenteam. Zowel binnen het team als in de groepen zagen we een ontspannen, warme sfeer terug waarbij personeel en leerlingen zich

vertrouwd en veilig genoeg voelen om te zijn wie ze zijn en vragen en onzekerheden te tonen. Om deze bevindingen te waarderen is ook op De Regenboog standaard 4.2 aan de beoordeling toegevoegd. Om aan alle voorwaarden te voldoen, kan de school haar monitoringssysteem over veiligheid aanvullen én moet de vertrouwenspersoon ook voor de leerlingen bekend zijn.

5.4 Kwaliteitszorg en ambitie: kaderstellende sturing en professionele ruimte

 Kwaliteitsgebied 5: kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
5.1 Doelen, evaluatie en verbetering			•
5.2 Structuur en cultuur			•
5.3 Verantwoording en dialoog		•	

Binnen De Regenboog is een heldere structuur aanwezig waaruit blijkt wie op welk moment de schoolontwikkeling aanstuurt en kwaliteit evalueert en borgt. Het schoolplan en de diverse jaarplannen van directie, interne begeleiders, actieteams en specialisten zijn ook inhoudelijk uitgewerkt. Hierdoor is het team, naast de directie, betrokken bij de schoolontwikkeling en mede eigenaar. Dit is mogelijk doordat teamleden op diverse terreinen eigenaar zijn van een thema. Binnen de kaders van de school is er veel professionele ruimte om het onderwijs in te richten en te ontwikkelen. Dit laatste gebeurt overigens niet zomaar, er gaat eerst een fase van oriëntatie en bezinning aan vooraf. Bij diverse ontwikkelingen zijn leden van de MR en het bevoegd gezag betrokken. Via de leerlingenraad zijn ook de leerlingen betrokken bij de dialoog over het onderwijs. Eigenlijk is het daarom een gemiste kans dat de verantwoording over de ambities en bereikte resultaten in beperkte zin plaatsvindt. Wij zien ruimte om deze breder en diepgaander uit te werken en te verspreiden.

6. Resultaten onderzoek op verzoek

In overleg met het bestuur en de schooldirecteuren hebben wij een inhoudelijk onderzoek uitgevoerd op vijf van de acht scholen. Op De Beatrixschool, De Vlinderboom en De Regenboog hebben we het onderzoek meegenomen in het verificatieonderzoek. We hebben een apart bezoek gebracht aan De Zonnestraal en De Fontein en aldaar gesproken met de respectievelijke directies en afvaardigingen van het team. De onderzoeksvraag was:

Dragen Octant leraren naast de verantwoordelijkheid voor hun klas, ook verantwoordelijkheid voor de schoolontwikkeling (eigenaarschap)?

- a- in hoeverre voelen leraren zich verantwoordelijk voor de schoolontwikkeling, willen zij hierop aangesproken worden en spreken zij collega's hierop aan?
- b- krijgen leraren voldoende ruimte om vorm te geven aan hun eigenaarschap?

Subvraag a: In hoeverre voelen leraren zich verantwoordelijk voor de schoolontwikkeling, willen zij hierop aangesproken worden en spreken zij collega's hierop aan?

Bij Octant hebben wij vrijwel zonder uitzondering leraren getroffen die zich niet alleen zeer verantwoordelijk voelen voor de schoolontwikkeling, maar ook verantwoordelijkheid hiervoor dragen. Binnen de structuur van platforms en actieteams werken specialisten, directeuren en leraren met elkaar samen, leren ze samen en maken zij beleid en/of voeren het uit. Op de scholen die wij bezocht hebben, zijn ook de teamvergaderingen en de bouwvergaderingen momenten om van elkaar te leren, kennis uit te wisselen en gezamenlijk lessen voor te bereiden. Desgevraagd weten leraren goed te benoemen wat de ontwikkelpunten van de school zijn en op welke manier hieraan met elkaar gewerkt wordt. In het handhaven van afspraken en het aanspreken van elkaar is de ene school verder dan de andere. Desalniettemin hebben wij op iedere school een transparante en professionele kwaliteitscultuur aangetroffen. Dit is ook zichtbaar in de beoordeling van standaard 5.2 Structuur en Cultuur op de drie scholen waar we deze beoordeeld hebben. Op één school is deze met voldoende beoordeeld en op twee scholen met goed.

Subvraag b: krijgen leraren voldoende ruimte om vorm te geven aan hun eigenaarschap?

Binnen Octant krijgen leraren voldoende inbreng bij het bepalen van de doelen en thema's om het onderwijs op de school te ontwik-

kelen. Ook krijgen zij op verschillende manieren ruimte om vorm te geven aan hun eigenaarschap: in de actieteams en de platforms, in de vergaderingen, maar ook door de Octant Academie, door teamscholingen en individuele scholingen. Daarnaast is er de duidelijkheid die nu gecreëerd wordt door in de Octant kijkwijzer aan te geven wat van startbekwame, basisbekwame en vakbekwame leraren verwacht mag worden.

Tijd is een risicofactor, verschillende leraren geven aan dat er niet voldoende tijd is om met collega's te overleggen, te sparren en gebruik te maken van elkaars kwaliteiten. Zo ontbreekt het vaak aan tijd om collegiale consultaties af te leggen, hoewel dit een duidelijke wens is. Ook het deelnemen aan netwerken van leraren die gericht zijn op professionalisering is nog een wens.

7. Reactie van het bestuur

OCTANT kijkt terug op een zeer interessante deelname aan het 'Onderzoek bestuur en scholen'. Hoewel het onderzoek veel tijd vraagt van de organisatie is het prettig dat de scholen op een zelfde tijdstip worden onderzocht en deze onderzoeken gekoppeld kunnen worden aan een centrale onderzoeksvraag. Het geheel is van toegevoegde waarde voor het schoolbestuur daar wij nu nog beter in staat zijn de bevindingen van de Inspectie voor het onderwijs te betrekken bij ons beleid.

De gesprekken en onderzoeken hebben in een goede sfeer plaatsgevonden, ook al was het voor zowel het bestuur en de scholen als de onderwijsinspectie in het begin een weg zoeken in de nieuwe onderzoeksopzet.

OCTANT kan zich grotendeels vinden in het oordeel van de inspectie en is verheugd over het feit dat het oordeel op hoofdlijnen positief is. Het schoolbestuur herkent zich ook in de onderbouwing daarvan. Wel plaatst zij een aantal kanttekeningen.

1. Passend onderwijs. OCTANT ondersteunt de beginselen van passend onderwijs. Toch nemen we een toenemende druk op de scholen waar doordat zij enerzijds met meer en een bredere leerlingondersteuningsproblematiek te maken krijgen en anderzijds ook willen voldoen aan de eisen die worden gesteld aan de resultaten eindopbrengsten. Hierdoor dreigt het gevaar dat scholen aan de poort gaan selecteren. Wij zouden dit ten zeerste betreuren.
2. Veiligheid. Octant hecht grote waarde aan het door de scholen monitoren van de brede ontwikkeling van de leerlingen, waaronder zowel de sociale competenties alsmede de cognitieve ontwikkeling. Alle drie de scholen beschikken over veiligheidsbeleid en op alle scholen is een pestprotocol aanwezig. Op de scholen liggen de sociale competenties van de leerlingen op het niveau dat mag worden verwacht. Toetsing vindt jaarlijks plaats middels door inspectie landelijk genormeerde instrumenten, te weten voor een school SCOL en voor twee scholen de Kanjervragenlijst/ KanVas – Kanjertraining. De scholen hebben notie genomen van het gegeven dat niet onder alle leerlingen de vertrouwenspersoon/contactpersoon op de scholen voor hen bekend is. Het bestuur heeft er voldoende vertrouwen in dat hierop actie zal worden ondernomen en het voor de kinderen bekend is wie voor hen aanspreekpunt is.

3. De inspectie is tevreden over de kwaliteitszorg en geeft suggesties om 'de puntjes op de i te zetten'. Het bestuur waardeert dit. Zeker de reactie om de 'blauwe norm' meer pro-actief te laten zijn dan 'reactief' wordt ter harte genomen. Uw opmerkingen t.a.v. de 'vrijblijvendheid van de bestuursreactie' zullen omgezet worden in beleid daar waar de inzichtelijkheid betreft van de PDCA-cirkel.
Met de invoering van de Kijkwijzer is nu een start gemaakt dit instrument ook te gebruiken om te kunnen beoordelen in welke fase de leraar zich bevindt, zodat duidelijk wordt of hij/zij start-, basis- of vakbekwaam is. Hiermee kan ook op teamniveau de kwaliteit inzichtelijk gemaakt worden.
4. In uw rapport meldt u dat de gehanteerde cijfers in de rapportages niet altijd met elkaar corresponderen. Dit was met name het geval bij De Vlinderboom. Grotendeels heeft dit te maken met het wel of niet uitsluiten van leerlingen bij de eindtoets. In onze reactie op het schoolrapport van De Vlinderboom gaan wij daar nader op in.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
t-algemeen 088 6696000
T-LOKET (voor vragen van ouders) 088 6696060

